

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

† Gheorghe Pop de Băsești

1835—1919.

La încheierea ziarului, primim știrea dureroasă, că venerabilul prezident al Partidului național român și al Marelui Sfat național, a repauzat Duminecă, în 23 Februarie crt.

Cu moartea venerabilului și iubitului Badea Gheorghe, dispăre una dintre puținele figuri strălucite a generației noastre mai vechi.

O activitate îndelungă și sbuciumată; un suflet românesc curat și o inimă de aur se coboară în groapă. Moare un bătrân fericit.

Începând cu adunarea națională, ce a premers celei din 1881, el e în fruntea tuturor mișcărilor naționale, ca deputat dietal, membru al clubului deputaților români; condamnat, mai apoi la un an închisoare, în procesul „Memorandului“, a suferit temnița în Vaș.

Pentru ultima oră l-am văzut în fruntea Adunării Naționale din Alba-Iulia, când cu lacrimi în ochi aducea mulțămintă Provedinței, că l-a învrednicit să vadă, înainte de a închide ochii, realizarea acestui sfânt ideal, pentru a cărui împlinire a curs atâtea sânge și atâtea lacrimi.

Din averea ce i-a dat-o Dumnezeu, Gheorghe Pop de Băsești a sprijinit, cu mână largă, toate instituțiile noastre bisericesti-naționale, toate mișcărilor spre bine.

Ca o încoronare a activității lui binecuvântate, e a se considera actul de donațiune, prin care *marea sa avere a lăsat-o fundațiune* Sf. Metropolii din Blaj, și care act constituie elogiul cel mai minunat, ce i-s'ar putea aduce.

Vom reveni asupra acestei ilustre figuri, plecându-ne steagul în fața umbrei falnice, care părăsește Valea plângerii și se duce în fața Ziditorului, lăsând în urmă-i pilduirea unei vieți, trăite de un om cu adevărat mare.

Fie pomenirea lui binecuvântată!

Majestatea Sa Regele Ferdinand
cătră

Sfânta Metropolie de Alba-Iulia și Făgăraș.*)

Palat Cotroceni.

Urările călduroase, ce-mi aduceți din partea Sfintei Metropolii greco-catolice române, găsesc în inima mea un adânc răsunset, sărbătorind pentru întâia dată anul nou într'o țară unită și întregită, rugăm pe bunul Dumnezeu să reverse binecuvântările sale asupra acestui an și peste temelile mărețului act de unire pe care trebuie să clădim într'un gând și suflet. Am firmă convingere, că voi găsi în clerul greco-catolic român un harnic ajutor în munca spre binele obștesc, căci cunosc inima lui de bun român.

*) Sosită cu întârziere.

Ferdinand.

Condoleanță Dnei Pop de Băsești.

Din Blaj s'a trimis următoarea telegramă:

Preaonorabilei Doamne

Elena Hossu — Pop de Băsești

Băsești

In fericitul Dvoastre părinte, mutat acum dela noi, deplângem cu adâncă înduioșare pierderea unuia dintre cei mai binemeritați și iluștri fii ai Bisericii și neamului românesc. Mângâiere cerând dela Domnul, rog primiți sincerile mele condoleanțe.

Episcop Demetriu Radu.

Teroarea

săcuiescă decurge în proporții din ce în ce mai amenințătoare.

Bande nedisciplinate să năpustesc, cu trenuri blindate, asupra satelor, jăfuind tot ce le cade în cale, omorând și schingiuind pe locuitorii pașnici.

Dacă bandele ungurești s'ar interesa cât de cât de propria lor țară, s'ar concentra mai spre capitală și ar face ordine în orașele mai mari, curat ungurești, unde ungurii se omoară împrumutat, ziua mare.

Cât despre haosul ce domnește în Pesta, acesta a luat proporții de adreptul tragi-comice. Omul nu e în siguranță pe străzile cele mai populate, iar gărzile de tot soiul bolșeviste, socialiste, regale (!) naționale etc. nici ele nu mai știu, ce programe să-ș afșeze.

Aici însă, la aceste bande, nu poate fi vorba de ceva acțiune regulată. Oameni, cari i-au la zi leafă de 2—3 sute coroane, și pornesc pe sate, cu trenuri blindate, după ce s'au îmbetat tun, — desigur, că n'au altă țintă decât dizordinea, jaful, omorul și schinguirea.

Retorziunea nu va întârzia; ea va fi proporționată cu teroarea săcuilor, pe cari nimeni nu-i poate considera ca trupe regulate, ci ca pe bande de hoși.

Trupele românești alături de voluntarii ardeleni, cari au pornit deja, în număr formidabil, să împrăstie aceste horde de turanici desperați, cari vor avea ocazie să se convingă — în zilele aceste — că toate lucrurile din lume au un sfârșit, chiar și îndelunga răbdare a Românului! Al.

Împrumutul național

emis de Statul Român prin Conziliul Dirigent,
Resortul Finanțelor din Sibiu.

Dupăcum s'a vestit deja, în teritoriile Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul României, se va face în proximele zile, pe cale de subscripțiune, un împrumut public, numit „*Împrumutul Național*“, în scop de a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din susnumitele teritorii,

Împrumutul național se emite pe baza decretului-lege din Ianuarie a. c. al Majestății Sale Regelui Ferdinand I al României. Se face de Statul Român, în contul datoriilor publice ale Regatului. Conziliul Dirigent, resortul finanțelor din Sibiu, a primit însărcinarea să ducă la îndeplinire emisiunea acestui împrumut.

Condițiunile, în care se va emite noul împrumut, sunt următoarele:

Se emite în Bonuri de tezaur la purtător, în coroane austro-ungare și în titluri de câte cor. 200, 500, 1000, 5000 și 10,000 pe cursul pari. Bonurile de tezaur, cari sunt libere de orice impozit, poartă dobânda de 5%, iar primul cupon este scadent deja la 1 August a. c., Statul Român va plăti aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 și anume în lei, după cursul ce va fi atunci între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru fiecare sută de coroane nominal minimum 50 lei. Statul Român își rezervă dreptul să denunțe acest împrumut în întregime sau parțial și înainte de termenul fixat pentru plățire, adecă și înainte de 1 Febr. 1923 și anume în urma unei publicațiuni oficiale prin Monitorul Oficial cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru prezentare la rambursare. Plățile la împrumut se fac în coroane. Se primesc însă numai bancnote emise de Banca Austro-Ungară înainte de 1 Octomvrie 1918. Plățile se pot face și în lei și anume pe cursul 1 leu egal două coroane.

Din condițiunile arătate în cele precedente reies clar avantajii deosebite, ce le oferă acest împrumut pentru cetățenii noștri din teritoriile Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul României. Dintre aceste avantagii reținem următoarele:

1. Ca debitor figurează Regatul Român, al cărui credit este astăzi mai mult ca ori și când recunoscut de toate cercurile financiare din lume.

2. Împrumutul este de durată scurtă și va fi replătit în cel mult patru ani de zile. Prin aceasta publicul va ajunge în scurtă vreme la capitalul său, dat fiind, că după aranjarea politică și națională a statelor, când se va începe munca de prefaceri și refaceri pe terenul aconomic, aproape pretutindenea va fi o mare lipsă de număr.

3. Împrumutul acesta aduce o dobândă de 5%, care constituie o rentabilitate favorabilă, față de stările de azi, când băncile pentru depuneri de durată abia plătesc 2%, iar pentru cele à-vista nu plătesc nimic.

4. Primul cupon este scadent deja la 1 August a. c., astfel, că dacă considerăm, că emisiunea se va sfârși abea la finea lui Martie a. c., detentorii de bonuri vor primi dobânzile primului semestru după 4 luni, ceea ce înseamnă pe acest interval de timp, o rentabilitate de 6.6%.

5. Împrumutul național este scutit de orice impozit în prezent și viitor.

6. La replătirea împrumutului Statul garantează cursul de cel puțin 50 lei pentru o sută de coroane. Acesta este avantajul cel mai mare, care îl oferă cetățenilor noul împrumut, deoarece pentru orice caz, fiecare detentor va primi cursul minimal arătat. Afară de aceea, dacă la replătire cursul coroanei va fi mai mare ca acest minim, Statul va plăti după acel curs. Pentru cazul însă, că cursul ar fi mai mic, Statul garantează minimul arătat. Prin acest favor Statul vine în ajutorul cetățenilor săi, cari nu vor mai fi siliți a schimba avutul lor de coroane în lei, după cursul redus de azi, ci, semnând la noul împrumut, li-se dă puțința să aștepte lichidarea finală a valurilor de coroane, fără a-i expune la pierderi mai mari.

Cu alte cuvinte li-se dă puțința să salveze cât mai mult din avutul lor de coroane.

Acestea fiind avantajii împrumutului național, îndemnăm cu toată stăruința institutele noastre de credit să semneze cât mai mult și să facă cea mai extinsă propagandă la clienții lor și peste tot la poporul nostru, să-și plaseze avutul de coroane în Bonurile de tezaur ale împrumutului național. Rugăm să facă asemenea și celelalte instituțiuni culturale ale noastre, special consistoarele bisericilor române, cari vor

lucra în interesul credincioșilor lor, dacă li vor sfătui să semneze sumele disponibile de coroane, la împrumutul național. Prin aceasta își vor îndeplini nu numai o datorie patriotică, dar, după împrejurările date, vor salva cât mai mult din avutul poporului nostru.

Școala primară

de Inv. Marian Sasu.

Dintre toate instituțiunile omenesti, fără îndoială, cea mai însemnată și totodată ce mai folositoare este: școala. Și asta cu drept cuvânt. Școala este doară aceea, care cultivă pe om, îi luminează mintea, îi înobilează sentimentele și-i arată calea și mijloacele, prin cari poate să ajungă la bunăstare și fericire. Cum s'ar zice mai bine: „Școala face pe omul om, ca altoiul pe pomul pom“.

Ceea ce se referă aci la omul singuratic — la individ — se poate referi la popoare — la națiuni. O națiune cu cât are mai mulți oameni știutori de carte, cu atât e considerată de mai cultă și mai civilizată. Cartea și știința se învață și se propune însă în școală. Școala deci ridică și înalță popoarele, iar lipsa de școală le umilește și deosește. Are un popor școale multe și bune, va fi tare și mare, la din contră slab și nebagat în seamă.

E un adevăr incontestabil deci, că numai prin școală putem ajunge la lumină, la putere, la viață adevărată. Tot așa mare adevăr este, că astăzi în secolul luminii, când pe toate terenurile există o luptă, o frământare, o emulațiune continuă între popoare, când aceste toate nizuesc spre progres, bunăstare și fericire, nu se mai poate fără de școală.

Și când vorbesc aci de școală, înțeleg școala primară, unde se face instrucțiunea și educațiunea poporului, care este talpa țării. Statul român, care are menirea de a fi purtătorul luminii și culturii în sud-ostul Europei trebuie să pună mare pond pe școala primară. Căci școala aceasta este baza pe care să ridică edificiul educației naționale.

Dacă temelia e bună și sănătoasă, atunci se poate edifica cu toată încrederea și nădejdea, că și edificiul va fi bun și durabil. Din contră dacă temelia e slabă, șubredă va fi și edificiul. E lucru știut, că puterea și tăria statului residă în pătura de jos — în țărâtime. Dacă dorim înaintarea și înflorirea țării atunci trebuie să ne îngrijim înainte de toate de lumi-

narea, bunăstarea și fericirea țărâtimei pe care se razimă statul cu toate așezămintele lui.

Luminarea și cultivarea țărâtimei se face în școala primară, care e datoare să-i deie minimumul de cunoștințe și înviațiuni pentru traiul și viața de toate zilele.

Cum se va lumina și desțepă acuma țărâtimea, ca să devină un părinte bun al familiei, un fiu credincios al bisericii și un cetățean bun ascultător și supus al patriei sale, dacă școala primară unde și-a făcut el instrucțiunea și educațiunea a fost slabă și necorespunzătoare cerințelor lui de viață și de trai.

Apoi încă una, toți ceice au puțință de a ajunge în alte școli superioare școlii primare trebuie să treacă prin aceasta din urmă, unde au să primească dela început o instrucțiune și educațiune bună și solidă, câștigându-și prin aceasta o bază temeinică, pe care au să-și așeze celelalte cunoștințe primite în școlile superioare. Prin procesul acesta se definește apriat, că școala primară trebuie să fie temelia tuturor formelor școlare. Din motivele aceste mulți pedagogi vestiți și bărbați distinși de stat au pus mare pond pe școala primară, dându-i toată atențiunea și sprijinul posibil, jertfînd pentru ea totul.

Noi Români din Ardeal, Bănat și Țara-ungurească ne-am avut și până acuma școala noastră primară. De ce atenție sprijin și ajutor s'a împărțit până acuma această școală am încercat s'o arăt în numărul 9 a. c. al acestui ziar. În urma acelor fapte, mai contribuind apoi și anii aceștia grei de războiu, școala primară română a ajuns astăzi într'o stare destul de deplorabilă.

Nu mă îndoiesc însă nici un moment, că Consiliul nostru dirigent din Sibiu, care e însărcinat cu organizarea și conducerea afacerilor din Ardeal, Bănat și Țara-ungurească, fiind compus din cei mai luminați și distinși bărbați de stat ai noștri, zic, acum dela început li va da școlii primare atențiunea și importanța cuvenită.

* Trimițătorii de epistole închise sunt recercați, în propriul lor interes, să nu lipească plicurile. — Prin lipirea plicurilor să îngreunează censurarea și se întârzie spedarea epistolelor.

O lacrimă pentru Coșbuc.

Un gol de neimplinit s'a fost făcut în viesparul ființei mele, la auzul morții celui mai mare cântăreț al neamului!

Eră tocmai în preziua când acvila teutonă, cu aripile frânte, trebuia să se dea pe brazdă.

Se deslănțuise furtună cuploaie rece, cu repede risipă de foi vestede, o demonstrație divină, pentru acel care înecase de-a mai face umbră pământului românesc, pentru acel ce nu avea să se însenineze la Răvârsatul de zori al unui popor de zeceri mucenic, el care avea mai mult ca oricare dreptul să trăească clipele astea mari, el oare cu degetele muiate în coardele lirii mai mult ca oricare altul putea să cânte, pe movila noilor hotare, triumful sabiei române, el culmea de noroc a literilor românești!

Aceea ce ne însângerează pe noi care l-am venerat cu suflet entusiast din duioasa-ne copilărie, până la anii perilor albi, e că a murit mâncat de îndoială, cu idea, că noi încă mai văcuim, sub fulger de pravili străine!

Cum putea-vom face noi oare, ca prin bolovani de pământ ce-l acopere, să-i vestim. Vestea nouă cu tunet de bucurie și el să ne auză; cum putea-vom să-l reîntoarcem la viață o clipă numai, să vadă ceea ce noi am văzut, să simtă ceea ce noi simțim.

Fi-va cineva să calce cu hotărîre pe urmele sale, să continue firul de aur rupt, al poeziei lui pline de sănătate?!

Fariseii scrisului din vremea nouă, au înseilat câte-un Neorolog scurt ca și moartea sa, în gazetele înfrățirii nemțești.

Sunt câteva luni de-atunci și dulcii evlavii de aducere aminte despre dânsul, nu răsar pe nicăiri. Întâmplările de azi, se vede treaba, sunt prea tari, prin ele nu răzbate decât fața mizeriei călătoare, ca o lună de stur de gheață!

Voi români de pretutindeni și, cu deosebire, voi voinici ai Ardealului, întregi la minte și cu inima curată, voi care-ați împlântat iute fierul în doi vrășmași deodată, în cel din afară ca și în cel dinlăuntru, mai hain cel dinlăuntru ca cel dinafară, și nu v-ați fi lăsat nici dacă iadul s'ar fi pogorît pe creștele voastre, voi care a-ți răbdat atâta chin nemărturisit, mai răbdați unul, moartea celui mai mare frate al vostru!

C. Seche.

Cărturari dela sate! Veghiați cu trezvie! Feriți-vă credincioșii de agenții primejdioși ai dușmanilor noștri. Purcedeți față de dânsii fără cruțare!

La împărțirea pământului.

O propunere.

Trebuința de pământ în comunele noastre se poate reduce la trei categorii: *pășune comună, pădure comună și pământ de cultivat celor îndreptățiți.*

După ștergerea iobăgiei proprietarii nemeși, părținiți de o stăpânire mașteră, față de poporul român, n'au aplicat legea segregării, ci au procedat după volnicie. Sunt comune unde locuitorii n'au primit pământ de pășune. În alte locuri n'au primit pădure, ori dacă au primit, li-s'a dat în așa depărtare, — deși a fost pădure chiar lângă sat —, încât nu o pot aduce, decât cu multe greutăți. În modul acesta și-a pedepsit iobăgii săi orașul Baia-mare în mai multe comune, că deși a putut să li-se dea pădure lângă comună, pe care de fapt a întabulat-o pe comună, în realitate le-a dat pădure în folosință la depărtare de 10—20 km.

Tot cam așa s'a procedat și la comasările, cari au urmat după ștergerea iobăgiei. Am o judecată a tribunalului din Dej, (Nr. 7164 din 1890), care spune, că da poporului atâta pământ și pădure, restul tot îl întabulează pe proprietar; dar nu spune cât teritor a fost în proprietatea poporului, cât în al proprietarului, înainte și după comasare. De unde rezultă, că micii proprietari au fost păgubiți și moșia marelui proprietar s'a duplicat prin comasare.

Las, că în unele comune s'au făcut și mai mari nelegiuiri cu comasările, aruncând poporul pe coline, dealuri și prăpastii, iar marelui proprietar s'a așezat la șesuri mănoase și rături bogate pentru fânațe.

Bine ar fi dacă s'ar putea corege și îndrepta nelegiuirile săvârșite pe spinarea poporului, unde despărțirea de nemeși și comasările se pot dovedi, că au fost nelegiuite; dar operația aceasta este grea și îndelungată.

Chestionarul dat decătră Consiliul nostru dirigent, prin care se anchetează starea economică din părțile noastre, nu este destul de complet pentru ca să poată deslega chestiunea agrară.

După părerea mea era mai fericit începutul, dacă nu se făcea pripit, ci se făcea mai chibzuit și se încredința fiecare prefect să adune datele din județul său, din fiecare comună cu ascultarea dorințelor comunale. Adecă fruntașilor din comună să li-se dea voie a raporta cum cred a mulțumi po-

porul după cele trei categorii: pășune, pădure și pământ de cultură.

Tot aceea corporațiune să fie încredințată a propune stăpânirii persoanele, cari sunt îndreptățite să fie împărțite de pământ, adecă pe cei destoinici a-l cultiva. Dacă mai au pământ, care este cvantul de completare la cât au drept. Și de unde cred a lua pământul trebuincios pentru: pășune, pădure și parcelare pe seama celor îndreptățiți.

Pentru orientare fruntașii comunei pot raporta: dacă a fost neîndreptățită comuna la segregare ori comasare, dacă se poate face îndreptare, și anume prin ce măsură cred, că se poate.

Noi mai avem moșii fundamentale, cari de drept nu se pot înstrăina, cari formează proprietatea corporațiilor morale, cari dau stipendii tinerimei școlare. Acestea încă se pot arânda cu cu durată de 6—12 ori chiar 20 ani, ca posesorii să-și poată îmbunătăți pământul de cultură.

În asemenea locuri să se a-rete, cât pământ, cu ce preț și câți arendatori sunt îndreptățiți și anume cari.

Chestiunea Arhivelor ce privesc Istoria Ardealului.

O mare parte din teritorul fostei Monarhii Habsburgice, azi face parte din România, și ea, deci trebuie se iea parte la licvidarea moștenirii.

Licvidarea s'a început cu arhivele, și durere, fără noi.

După cum sunt informat, am fost chemați și noi, și la Viena s'a așteptat și trimisul nostru. Noi avem acolo un imens material istoric și cultural și dacă să da ceva pe trecut — să înțelege, că trebuie să fim cât să poate de curând și bine reprezentați. Ar fi bine ca fără amânare să se trimită și reprezentatul nostru, ca să nu fie prea târziu și atunci să începem cu încredințările obișnuite. Străinii nu vor aștepta după noi, fiecare își va vedea de ale sale și printre ale lor să vor străcură și de ale noastre și să le mai scoatem dela ei atunci va fi greu, căci azi fiecare iea cât poate și da înapoi numai sub presiunea forței maiore.

Ungurii cu toate scăderile lor personale, de o ușurătate și cheltuire nebună, în chestii naționale și culturale s'au știut destul de bine organiza. După 1867, când au ajuns și ei stăpâni pe deplin, cu o grăbire înfrigurată s'au apucat de organizarea țării. Și în organizarea aceasta trecutul nu l-au uitat. Știind, că prezentul să razimă

Aducând prefectii datele din județ, printr'un tablou și raport se da șefului de resort orientarea absolut necesară. I-se vor da în chipul acesta 26—30 tablouri, iar nu 8—10 mii. Centralizarea muncii lungeste termenul isprăvirei, până când descentralizarea ori împărțirea muncii grăbește isprăvirea; de unde cea din urmă este de preferit.

Anchetarea economică după comitate are și alt avantaj. Bărbații din fruntea județelor cu pretorii din cercuri cunosc și referințele locali, — cari la împărțirea ori parcelarea pământului, sunt neapărat de mare și importantă trebuință.

În fine, chestiunea agrară numai prin persoane pricepute în agricultură se va putea înfăptui cu pricepere și spre mulțumirea celor interesați; dară nici la un caz cu grabă.

Despre aceasta sunt deplin lămuriți și cei ce așteaptă să li-se dea pământ, vorba lor: graba strică treaba.

Rece-Cristur.

I. Costin.
paroh gr.-cat.

pe trecut, că trecutul aruncă lumină asupra prezentului și face să se întrevadă viitorul, adună din țară tot materialul istoric; cer Vienei materialul arhival, ce privia Ungaria și duc din Ardeal arhiva guvernului Ardelean.

Acum când Ungaria să descompune, ar fi bine ca Guvernul român să ceară estradarea întregului material istoric ce privește Ardealul și să păstrează în arhiva statului în Budapesta. Istoria noastră, aproape întregă e acolo. Atâta material este acolo, că vieți de om întregi ar trebui ca se fie scrutat bine. Ar fi o pierdere națională, dacă ar rămânea în mâna Ungurilor, căci dată fiind, iubirea ce ne-o poartă. Pururea ne-ar pune pe-deci în cercetarea arhivei.

La Cluj înă avem material istoric mult și însemnat. Până acum nu s'au luat măsurile necesare, că nu cumva, — date fiind, împrejurările acestea turburi, — să ne înstrăineze. Sunt lucruri arhivale în Cluj de preț foarte mare pentru noi. Între altele multe să află și manuscrisul Cronicii lui Șincai, pe care Guvernul Ardelean i-o confiscase, când o prezentase Șincai la cenzură. Și numai aceasta de s'ar pierde, ar fi o pierdere culturală, ce nu să mai poate repara, de oarece toate edițiile

tipărite din Cronica lui Șincai sunt făcute de pe o copie prescurtată, ce a făcut-o Șincai pentru Vulcan episcopul din Oradea-mare, care îi era prețin și sprijinitor. Și de oarece, magnații Unguri din Ardeal cei mai mulți în Arhiva din Cluj și-au depus Arhivele familiare, să afle acolo printre documentele ce privesc al lor falnic trecut, o mulțime de documente și date ce privesc umila istorie a satelor românești, ce s'a scurs în umbra strălucitoarelor lor castele. Și și acestea ar fi pagubă să se piardă.

Să mai afle în Arhivele comitatelor o mulțime de documente, ce e drept, de dat mai nou, dar totuși însemnate, cari de altcum au sunt espuse chiar așa de tare, acestea ar fi bine dacă s'ar adună toate în o arhivă centrală.

Lucrul acesta nu să poate face acuma, dar să va putea mai târziu, când vom fi pe deplin organizați, că cu tot disprețul unora pentru istorie, din motivul, că nu e știință, ca științele pozitive, totuși trecutul nu-i iertat să se neglige.

Rugăm deci Guvernul român, că dacă ne-a câștigat prezentul, să iea măsurile necesare, ca și trecutul, umil și chinuit cum a fost — să ne rămână. Îi suntem recunoscători pentru prezent — nemărginit îi vom fi, dacă ne-a câștigat și trecutul.

Ion Modrigan.

Informațiuni.

* **La împrumutul Ardealului**, Albina din Sibiu a semnat două milioane, Banca generală de asigurări cinci sute de mii, Lumina 500,000, iar fondul ziariștilor 100,000.

* **În Cluj** au fost deținuți cinci ovari, cari au falsificat stampilele și subscrierile șefilor de resorturi dela Conziliul Dirigent din Sibiu. Acești perciunați fabricau întruna la permisiuni de tot felul, vânzând o singură permisie dela 500 cor. în sus.

* **Germania**, în senzul armistițiului definitiv ce se va face, va avea drept, ca pentru susținerea ordinii interne să-și țină armată de 250,000 ostași.

* **Năile submarine** din 1914 au cauzat pagube enorme. Mărfuri în preț de peste patruzeci de miliarde de franci zac azi pe fundul mărilor.

* **Presă germană** se plânge față de modalitatea și strictetea, ce s'a luat în procedura închierii noului armistițiu de război.

* **Guvernul spaniol** a descoperit urmele unei mari propagande germane în Maroco.

Propaganda se făcea în deosebi pe teritoriul supus Spaniei, carea a și luat pașii necesari, ca pe agitatori să-i delătore din Maroco.

* **Consiliul dirigent** a ordonat oficiilor publice, ca pentru uniformitatea în întrebuintarea calendarului, ca până la altă dispoziție în actele lor, scrierea datelor să se facă în felul: în locul prim să se scrie datele după calendarul vechiu, apoi după cel nou, s. ex. 27 Ianuarie (9 Februarie) a. c. sau

27 Ianuarie 1919.
9 Februarie

Acest ordin nu se referă la preoțime, căile ferate, postă și telegraf, cari vor întrebuinta și pentru viitor numai calendarul nou.

* **Numărul populațiunii** în Petersburg a scăzut cu 35%, iar în Moscva cu 60% sub domina de un an a bolșevistilor.

* **Bulgarii**, locuitori în America, au adresat prezidentului Wilson un manifest, în care cer ca Președintele să iee sub scutul său Bulgaria, ce căzuse pradă politice slabe alui Ferdinand de Coburg. Foile americane încă și-au ridicat glasul lor, ele cer ca Wilson să trateze cu Bulgaria singur din punct de vedere al dreptului.

* **Chestiunea Adriaticei** pare a fi finalizată. Stăpânirea va fi în mâinile Italiei și atunci Fiume nu va trece la italieni, ci, se crede, că va fi declarat de oraș internațional.

* **Cu idea României Mari** s'au împăcat două gazete străine, apărute, ce e drept, numai de curând în Sibiu. Una e ungurească și poartă numirea »Igazság«, iar cealaltă e redactată în l. germană și se numește »Wahrheit«.

* **În Bucovina**, evreii s'au constituit ca națiune separată. Și-au ales un consiliu executiv și altul național. Cel din urmă stă în contact cu guvernul românesc. De s'ar face unirea asta în Palestina, ca să-i atragă pe toți de pe la noi, am răsuffla mai ușor și lor încă le-ar merge mai bine.

* **La Paris** în cinstea personalităților române, scriitorii francezi au pus la cale o mare festivitate.

* **Trupe franceze** au ocupat ținutul dintre Timișoara și Vârșeț. Asemenea și linia ferată.

* **Comandanților** celor cinci corpuri de armată, Majestatea Sa Regele Ferdinand le-a conferit ordinul »Coroana României«.

* **Din Statele-Unite** au fost expulsați 54 de agitatori bolșevști. Vor sosi în Rusia.

* **Cauza aromânilor** la conferința de pace din Paris, va fi susținută de o delegație compusă din Macedoneni. Delegația va pleca la Paris în timpul cel mai scurt.

* **Premiul Nobel** s'a acordat celebrului scriitor francez Romain Rolland. El a donat toată suma spre scopuri de binefacere.

* **Trenul expres București-Paris** va circula de două ori la săptămână. Călătoria durează 96 de ore.

* **Londra**. Primarul din Londra a declarat cu ocaziunea unui banchet, că englezii sunt decizi a pune Germania în imposibilitate de-a mai purta în curând război. Spre acest scop, au lăsat la Rin mulți soldați bine aprovizionați, cari în timpul tratativelor, vor fi în stare de-a intra în orice moment în Germania.

* **Sârbii au cerut** în conferința dela Paris construirea unui canal dela Dunăre la Salonic. Cererea nu li-se poate împlini din motivul că ar costă afacerea sute de milioane, dar mai ales pentru că ar lua o însemnată parte din volumul de apă al Dunării, prin ce s'ar periclita navigația în partea de jos a Dunării.

* **La Iași** generalul Berthelot, în reîntoarcerea lui dela Odessa, a fost primit cu mare entuziasm. Au fost de față la primirea dela gară șefii tuturor autorităților, apoi mii de cetățeni.

* **Locuitorii țărani din Basarabia**, străin de neamul nostru, voind a se face cetățeni români, au îndreptățirea a da o declarație cel mult până la 1 Martie a. c. Aceia cari sunt duși în străinătate, o pot face aceasta pe calea consulatelor române.

* **Între România și Grecia** s'a făcut un contract în senzul căruia România va lifera Greciei petrol și produse petrolifere, în schimbul cărora va primi unt de lemn, bumbac, lână brută, masline, smochine, lămâie și alte fructe sudice.

* **În Luxemburg** s'a reîntronat vechia constituție. Domnia a fost oferită princesei Charlotta-Aldegonda, ca înlocuitoare a sorei sale, care abise de tron cu o săptămână mai înainte. Jurământul a fost depus în 15 Ianuarie, despre ce s'a încunostințat și guvernul francez.

* **Rețeaua căilor ferate române**, a fost împărțită în patru direcții regionale. Dintre aceste direcții a treia își are reședința în Cluj, cuprinde liniile din Transilvania, ocupate până azi de armata română, iar direcția a patra cu reședința în Arad, cuprinde celelalte linii din Ardeal.

* **La Danzig** au sosit primele vapoare americane cu alimente pentru Polonia.

* **Ministerul de culte**, pe baza unui decret a suspendat din oficii pe toți profesorii, cari au fost dați în judecată pentru atitudinea lor nepatriotică pe vremea ocupațiunii.

* **Di N. Iorga** a vorbit într'o conferință la Academie despre românii din Dobrogea. Dsa arată cu documente drepturile noastre asupra acestei provincii transdunubiene. Spune, că așezarea românilor pe malurile Dunării e foarte veche. În regiunea aceea sunt sate întregi românești. Românii, după datele statistice, erau tot atât de numeroși cași Bulgarii.

* **Orașul Best-Litowsk** a fost ocupat de trupe poloneze.

* **Incepând cu 7/20 Februarie** se pot trimite prin postă, epistole deschise, corespondințe, ziare, imprimate, probe de mărfuri și hârtii de afaceri, în Franca, Anglia, Italia, Grecia Elveția, Olanda, Spania, Portugalia, Belgia, Danemarca, Svedia, Norvegia, Japonia și China. Apoi cu statele din America și cu posesiunile acestor țări. — Epistole recomandate însă numai după încheierea păcii generale. Pentru corespondența externă trebuie să folosim singur limbile: franceză, engleză, italiană și limba noastră românească.

* **„Revista Inginerilor români“** este titlul noului organ al Reuniunii Tehnicilor Români. Revista apare de două ori la lună. Redactor d. I. Victor Vlad. Vom reveni.

* **Spre Anglia** vor plecă în săptămâna aceasta trei vapoare mari din România, pentru ca să aducă de acolo diterite mărfuri pentru noi.

Să nu uităm de orfanii războiului.

Să contribuim din prisosul nostru, pentru orfelinatul din Blaj.

Dumnezeu va răsplăti însuțit.

Posta Redacțiunii.

I. C. R. Cristur. Am primit cu mulțumită. Am folosit partea a doua. — Partea primă a rămas din motivul, că nu cadrează cu vederile noastre. — La revedere cât de des.

Care întreprindere ori deposit din România Mare mi-ar putea lifera opt petrii de moară de apă de 48 țoli.

Răspuns pe adresa

ION BELU,

preot în Dileul-român

(postă Marosugra.)

(35) 2-3

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.